

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

13 вересня 2018 р.

Київ

№ 474-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 10.09.2018 № 500-01/3723-п та повідомлення про нову державну допомогу Кременчуцької міської ради Полтавської області, зареєстроване в Комітеті 31.05.2018 за № 265-ПДД, яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 23.05.2018 № 01-59/1022 (вх. № 265-ПДД від 31.05.2018) Кременчуцькою міською радою Полтавської області подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення) у порядку, передбаченому статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 14.06.2018 № 500-29/05-7259 (далі – Запит) залишено Повідомлення без руху і надано тридцятиденний строк для усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (3) Кременчуцькою міською радою Полтавської області листом від 13.07.2018 № 01-59/1022 (вх. № 5-01/8374 від 17.07.2018) надіслано повідомлення про нову державну допомогу та надано додаткову інформацію на Запит.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (4) Кременчуцька міська рада Полтавської області (39600, Полтавська обл., м. Кременчук, площа Перемоги, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 24388300).

2.2. Отримувач підтримки

- (5) Комунальне підприємство «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області (39600, Полтавська обл., м. Кременчук, вул. Генерала Жадова, 12, ідентифікаційний код юридичної особи 41825801).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (6) Метою (ціллю) підтримки є:
Реалізація спільного з Європейським банком реконструкції та розвитку проекту «Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук» для зменшення споживання енергоресурсів у відібраних закладах за рахунок впровадження енергоефективних заходів.

2.4. Очікуваний результат

- (7) Скорочення бюджетних асигнувань на утримання відібраних закладів до 40 відсотків, поліпшення якості теплозабезпечення, навчання та перебування у шкільних класах, у дитячих садках, в медичних закладах комунальної форми власності.

2.5. Форма підтримки

- (8) Гарантія.

2.6. Обсяг підтримки

- (9) Гарантія забезпечує виконання зобов'язань позичальника за кредитним договором, укладеним з кредитором, основними умовами якого є:
обсяг та валюта кредиту – 7 500 000 євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок позичальника;
строк кредиту – 13 років.
Плата позичальника за отримання гарантії встановлена в розмірі однієї гривні в місяць на строк надання кредиту.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (10)Рішення Кременчуцької міської ради Полтавської області від 16.11.2017 «Про створення комунального підприємства «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області»;
- (11)рішення Кременчуцької міської ради Полтавської області від 21.12.2017 «Про затвердження комплексної програми розвитку комунального підприємства «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області»;
- (12)рішення Кременчуцької міської ради Полтавської області від 21.12.2017 «Про затвердження проекту «Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук», призначення комунального підприємства «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» відповідальним виконавцем на надання йому згоди на укладання кредитного договору з Європейським банком реконструкції та розвитку під гарантію Кременчуцької міської ради та укладання договору гранту»;
- (13)рішення Виконавчого комітету Кременчуцької міської ради Полтавської області від 22.01.2018 «Про затвердження висновку щодо доцільності залучення кредиту від Європейського банку реконструкції і розвитку для реалізації проекту «Підвищення

енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук» під гарантію Кременчуцької міської ради Полтавської області»;

- (14) рішення Кременчуцької міської ради Полтавської області від 30.03.2018 «Про внесення змін до рішення Кременчуцької міської ради від 16.11.2017 «Про створення комунального підприємства «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області»;
- (15) Кредитний договір від 28.12.2017 (операційний номер 48019) між комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області та Європейським банком реконструкції та розвитку;
- (16) проект договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту від 02.04.2018 (операційний номер 48019) між Кременчуцькою міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку;
- (17) наказ Міністерства фінансів України від 01.06.2018 № 538 «Про погодження Обсягу та умов надання місцевої гарантії Кременчуцькою міською радою Полтавської області у 2018 році».

2.8. Тривалість підтримки

- (18) з 16.10.2018 по 16.10.2030.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО УМОВ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

- (19) Комунальне підприємство «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області (далі – КП «Енергосервісна компанія») є комунальним унітарним підприємством. Власником та засновником КП «Енергосервісна компанія» є територіальна громада міста Кременчука в особі Кременчуцької міської ради Полтавської області. Метою створення і діяльності КП «Енергосервісна компанія» є реалізація енергоефективних проектів із залученням інвестиційних коштів та інших джерел, не заборонених законодавством. Для здійснення господарської діяльності власник КП «Енергосервісна компанія» створив статутний капітал у сумі 132 тис. грн за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (20) Місцева гарантія Кременчуцької міської ради Полтавської області (далі – місцева гарантія) надається для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим КП «Енергосервісна компанія», для реалізації інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук» (далі – Проект), що фінансується Європейським банком реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР).
- (21) Проектом передбачається проведення енергоефективних заходів та термомодернізації у 66 бюджетних закладах (38 дитячих садках, 22 школах, 5 лікарнях та будинку дитячої та юнацької творчості). Зазначені заклади були визначені на основі розрахунку питомого енергоспоживання, яке втричі перевищує норми, встановлені сучасними державними будівельними нормами, що призводить до високого рівня енергоспоживання. Бюджетні заклади, які були відібрані для Проекту, мають організаційно-правову форму «комунальна організація» та «комунальне підприємство».
- (22) Місцева гарантія забезпечує виконання зобов'язань КП «Енергосервісна компанія» за кредитним договором, укладеним з ЄБРР, основними умовами якого є:
 - обсяг та валюта кредиту – 7 500 000 євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок позичальника, в тому числі:
 - а) 6 000 000 євро – за рахунок коштів ЄБРР;

- б) 1 500 000 євро – за рахунок коштів ЄБРР з Фонду чистих технологій;
- в) строк кредиту – 13 років, упродовж яких кредит має бути повністю погашений 20-ма рівними платежами кожні шість місяців після завершення періоду відстрочки повернення коштів, що становить три роки;
- відсоткова ставка за користування залученими коштами від ЄБРР складається з двох частин:
 - а) плата за користування кредитом визначається виходячи із шестимісячної ставки Euribor плюс маржа 7 відсотків із можливістю зниження залежно від кредитного рейтингу міста Кременчук, але не нижче 4 відсотків на рік;
 - б) відсоткова ставка за користування залученими коштами від ЄБРР з Фонду чистих технологій становить 0,75 відсотка на рік;
 - в) сплата відсотків за користування кредитом здійснюється у строки та разом із платежами погашення кредиту згідно з умовами, встановленими договором.

Місцева гарантія діє протягом строку дії кредитного договору (13 років). Плата позичальника за отримання місцевої гарантії встановлена в розмірі однієї гривні в місяць на строк надання кредиту. Позичальника звільнено від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за місцевою гарантією.

- (23) Кредитним договором між Комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28.12.2017 (операційний номер 48019) (далі – Кредитний договір) у статті 3.01 передбачено, що позичальник (КП «Енергосервісна компанія») повинен використовувати всі суми, позичені ним за цим Договором на фінансування Проекту.
- (24) Статтею 5.01 Кредитного договору передбачено, що позичальник (КП «Енергосервісна компанія») виконує Проект відповідно до плану реалізації Проекту, який надано позичальником ЄБРР, зі всіма змінами, погодженими ЄБРР у письмовій формі, і забезпечує використання фінансування згідно з планом фінансування виключно на Проект.
- (25) Відповідно до статті 5.08 Кредитного договору, крім випадків, коли інше погоджено з ЄБРР, позичальник (КП «Енергосервісна компанія») має забезпечити аби всі товари, роботи, послуги, необхідні для Проекту та які мають фінансуватися за рахунок коштів кредиту, закуповувалися відповідно до принципів та правил ЄБРР щодо закупівель та застосовувалися такі правила:
- (а) товари, роботи та послуги (крім послуг консультантів, які включені відповідно до статті 5.08 (3)), закуповуються через відкритий тендер;
 - (б) в цілях підпункту (а) цієї статті, процедури проведення відкритого тендера, викладені у статтях 1, 2 та 3 розділу III принципів та правил ЄБРР щодо закупівель;
 - (с) консультанти, які будуть найняті на роботу позичальником для надання допомоги в проведенні Проекту, будуть обрані відповідно до процедур, що викладені у статтях 1, 2 та 5 розділу III принципів та правил ЄБРР щодо закупівель;
 - (d) усі контракти підлягають попередньому перегляду ЄБРР відповідно до процедур перегляду, визначених у принципах та правилах ЄБРР щодо закупівель.
- (26) За інформацією, наданою у Повідомленні, внаслідок отримання місцевої гарантії та залучення кредиту від ЄБРР КП «Енергосервісна компанія» не отримує вигоди або прибутку. Усі кредитні кошти відповідно до Кредитного договору надаються від ЄБРР трьома траншами та можуть бути спрямовані лише на реалізацію Проекту, що виключає можливість використання кредитних коштів для комерційних цілей.

- (27) Для виплати коштів за Кредитним договором КП «Енергосервісна компанія», перед затвердженням міського бюджету на відповідний рік, звертається до Кременчуцької міської ради Полтавської області з поданням, в якому вказує суму коштів, необхідних для забезпечення виконання умов Кредитного договору.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (28) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (29) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (30) Відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Особливості здійснення повноважень органами місцевого самоврядування під час надання гарантій

- (31) Підпунктом 1 пункту «а» статті 29 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження управління в межах, визначених радою, майном, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад.

- (32) Відповідно до частини третьої статті 17 Бюджетного кодексу України державні/місцеві гарантії надаються на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом.

- (33) Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 року № 70 затверджено Порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями. Важливою умовою надання гарантій є укладення договору між Міністерством фінансів України (відповідним місцевим фінансовим органом) та суб'єктом господарювання про погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) у випадку настання виплат за гарантією.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

(34) Відповідно до статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(35) За інформацією, поданою в Повідомленні, КП «Енергосервісна компанія», враховуючи положення Статуту, буде виконувати такі роботи та послуги в рамках реалізації Проекту:

- здійснення функції позичальника кредитних коштів;
- здійснення функції виконавця;
- підготовка технічних завдань та проведення тендерних процедур із закупівлі підрядних робіт;
- контроль за виконанням загально-будівельних робіт;
- контроль за дотриманням температурного режиму в закладах та дотриманням оптимального режиму роботи інженерного обладнання, яке в них буде встановлено;
- визначення рівня економії енергоресурсів від проведених енергоефективних заходів;
- визначення рівня економії бюджетних видатків, що мають бути перераховані ЄБРР в рамках погашення кредитних коштів та відсотків за кредитом;
- супровід Проекту (економічний, фінансовий, інженерний тощо);
- супутні роботи, що можуть виникнути під час реалізації Проекту із використанням ЕСКО-механізму.

Разом з тим, виходячи з положень Статуту КП «Енергосервісна Компанія» до предмета господарської діяльності підприємства, зокрема, належать: виконання робіт з енергетичного обстеження об'єктів державної, комунальної та приватної власності, надання консультацій з питань енергозбереження, видача рекомендацій з енергозбереження; діяльність у сфері виконання інжинірингових робіт на теплогенеруючих, теплоспоживаючих об'єктах та системах, котельних установках, об'єктах екологічного призначення.

Отже, підприємство може надавати відповідні послуги на комерційній основі.

(36) КП «Енергосервісна компанія» є комунальним унітарним підприємством. Єдиним власником та засновником КП «Енергосервісна компанія» є територіальна громада міста Кременчука в особі Кременчуцької міської ради Полтавської області. Основною метою створення є реалізація енергоефективних проектів із залученням інвестиційних коштів та інших джерел, не заборонених законодавством. Місцева гарантія надається для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим КП «Енергосервісна компанія», для реалізації Проекту, що фінансується ЄБРР. Проект передбачає здійснення енергоефективних заходів та термомодернізації 66 бюджетних закладів (38 дитячих садків, 22 школи, 5 лікарень та будинку дитячої і юнацької творчості), що є комунальною власністю, виконують публічні функції та утримуються за рахунок місцевого бюджету.

(37) За інформацією, поданою в Повідомленні, КП «Енергосервісна компанія» має право використовувати кредитні кошти, які покриті гарантією, виключно на реалізацію Проекту. Крім того, положеннями Кредитного договору передбачено, що всі товари, роботи і послуги, необхідні для реалізації Проекту, будуть закуплені КП «Енергосервісна компанія» у відповідних підрядників виключно на тендері та на умовах, передбачених правилами ЄБРР.

- (38) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (39) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (40) Отже, для того, щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (41) За інформацією, поданою в Повідомленні, КП «Енергосервісна компанія» є виконавцем за Проектом. Усі товари, роботи та послуги, закупівля яких необхідна для реалізації Проекту, будуть закуплені на тендері із застосуванням правил та процедур, встановлених ЄБРР. Кошти, залучені в рамках Кредитного договору, можуть бути використані КП «Енергосервісна компанія» лише для реалізації Проекту. Місцева гарантія надається для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим КП «Енергосервісна компанія», для реалізації Проекту, що фінансується ЄБРР та який спрямований на здійснення енергоефективних заходів і термомодернізації 66 бюджетних закладів (38 дитячих садків, 22 школи, 5 лікарень та будинку дитячої і юнацької творчості), які є комунальною власністю, виконують публічні функції (у тому числі надають безкоштовні послуги для населення) та утримуються за рахунок бюджетних коштів. Тобто, послуги КП «Енергосервісна компанія» як виконавця в рамках реалізації Проекту та безкоштовні послуги зазначених бюджетних закладів не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (42) Отже, надання місцевої гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області, для реалізації інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук», що передбачена проектом договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту від 02.04.2018 (операційний номер 48019) між Кременчуцькою міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку, а також Кредитним договором від 28.12.2017 (операційний номер 48019) між комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області та Європейським банком реконструкції та розвитку на період з 16.10.2018 по 16.10.2030, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (43) Разом з тим слід зазначити, що:
- кредитні кошти, які покриваються місцевою гарантією, повинні спрямовуватись виключно на реалізацію Проекту та не можуть бути використані для здійснення комерційної діяльності КП «Енергосервісна компанія»;

- використання кредитних коштів, які покриваються місцевою гарантією та спрямовані на реалізацію Проекту, для здійснення комерційної діяльності міститиме ознаки державної допомоги;
- КП «Енергосервісна компанія» має забезпечити розподіл рахунків для обліку діяльності, що стосується реалізації Проекту, та комерційної діяльності, що передбачена Статутом;
- у разі здійснення КП «Енергосервісна компанія» комерційної діяльності з використанням місцевих ресурсів, такі заходи міститимуть ознаки державної допомоги.

(44) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 4 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 4 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Кременчуцькою міською радою Полтавської області, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що надання місцевої гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області, для реалізації інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності громадських будівель у м. Кременчук», що передбачена проектом договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту від 02.04.2018 (операційний номер 48019) між Кременчуцькою міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку, а також Кредитним договором від 28.12.2017 (операційний номер 48019) між комунальним підприємством «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради Полтавської області та Європейським банком реконструкції та розвитку на період з 16.10.2018 по 16.10.2030, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ